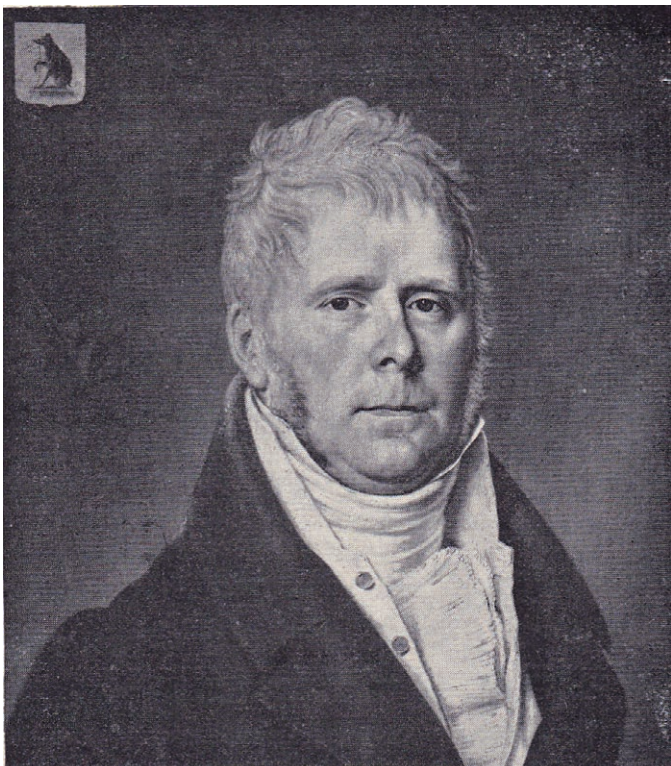

Het bestuur van Vught

Eeuwenlang hadden Vught en Cromvoirt gezamenlijk een Schepenbank. Deze bestond uit een Schout of Drossaard en zeven schepenen (vijf uit Vught en twee uit Cromvoirt). De Schepenbank was belast met het opstellen van strafverordeningen en sprak recht, met uitzondering van de 'hoge justitie' (halsmisdaden) die door de Hoogschout en Schepenbank van 's-Hertogenbosch werd uitgeoefend. Verder hief de Schepenbank lokale belastingen en hield zij toezicht op de wegen en waterlopen. Ook de jaarlijkse 'brandschouw' (inspectie) hoorde tot de taken van de Schepenbank. Vanaf de zestiende eeuw benoemden de

Jhr. mr. Jacob van Beresteijn, maire en burgemeester van Vught.

Hoog- en Laagschout van 's-Hertogenbosch jaarlijks op voordracht van de zittende leden de nieuwe leden van de Vughtse Schepenbank.

Na de inname van 's-Hertogenbosch door Frederik Hendrik werden katholieken in principe uitgesloten van bestuurlijke en ambtelijke functies. Ook in een katholiek dorp als Vught werden tot 1795 protestanten benoemd in de Schepenbank, evenals tot onderwijzer of veldwachter. Pas in de Bataafse tijd konden katholieken weer voor benoeming in aanmerking komen. Dat gold in theorie ook voor het eerst voor joden, maar daar kwam in de praktijk weinig van terecht.

Het bestuur veranderde in die revolutionaire jaren ingrijpend. De Schepenbank werd niet langer meer benoemd vanuit 's-Hertogenbosch, maar gekozen door de mannelijke inwoners van Vught en Cromvoirt. In 1803 werd de rechtspraak gecentraliseerd voor de gehele Meierij. Toen Nederland in 1810 bij Frankrijk werd ingelijfd, kwam er aan het hoofd van de gemeente een Maire (burgemeester) en een Adjoint-Maire (loco-burgemeester). De gekozen gemeenteraad kreeg slechts adviserende bevoegdheden. De Vughtse Maires waren:

Joannes ridder de van der Schueren	1803-1812
mr. Jacob van Berestejn	1812-1814

In 1811 werd Cromvoirt een afzonderlijke gemeente. Dat zou zo blijven tot 1933, toen het kerkdorp weer samengevoegd werd met de gemeente Vught. Deuteren, dat tot dan toe bij Cromvoirt had gehoord, werd toegevoegd aan 's-Hertogenbosch.

Nadat Napoleon in 1814 verslagen was, werd de titel Maire vervangen door Burgemeester. De functie van Adjoint-Maire werd afgeschaft. In 1819 werd de organisatie weer veranderd.

Er kwam een door de koning benoemde Schout, bijgestaan door assessoren en een gemeenteraad. Assessoren en raad werden benoemd door Provinciale Staten op voordracht van de Schout en de zittende raad. In 1825 werd de Schout weer vervangen door de Burgemeester. Vught telde twee assessoren en zeven raadsleden. Jacob van Beresteyn bleef op zijn post tot 1832, achtereenvolgens als burgemeester, schout en weer burgemeester.

Zijn opvolgers waren:

Abraham Verster	1832-1836
Dirk Molhuijsen	1836-1852

In 1851 kwam Thorbecke met de Gemeentewet, die de basis legde voor het moderne, lokale bestuur. Terwijl de Koning de burgemeester bleef benoemen, werden de raadsleden voortaan gekozen door de plaatselijke bevolking. Aanvankelijk alleen door belastingplichtige mannen. Dat waren er in 1900 445. Pas in 1917 werd het algemeen mannenkiesrecht ingevoerd (1.429 stemgerechtigden) en in 1920 het algemeen kiesrecht voor mannen én vrouwen (3.054 stemgerechtigden).

Burgemeester Jacobus P. van Miert.

Tussen 1852 en 1945 had Vught acht burgemeesters:

Jacobus P. van Miert	1852-1867
Petrus van Heeswijk	1867-1879
Johan Marggraff	1880-1886
Aloysius van Rijckevorsel	1886-1894
Gosewinus van Heeswijk	1894-1899
August van Lanschot	1899-1923
jhr. mr. Willem van de Poll	1924-1930
mr. Hendrik Loeff	1930-1945

Ambtskostuum van burgemeester August van Lanschot (Vughts Museum).

Na de Tweede Wereldoorlog werd in afwachting van nieuwe verkiezingen gewerkt met een 'noodgemeenteraad'. In 1949 werd de eerste vrouw in de raad gekozen: mevr. E. Timmenga-Hiemstra.

De naoorlogse burgemeesters zijn:

mr. André van de Pol (wnd.)	1945-1946
jhr. mr. Frans van Rijckevorsel	1946-1959
Johannes A.M. Roupe van der Voort	1960-1964
mr. Henri L.M. baron van Hövell van Wezeveld en Westerfliet	1965-1979

mr. Dirk Reitsma	1979-1988
mr. Fred de Graaf	1989-1999
les Keyzer (wnd.)	1999
Jan de Groot	1999-2006
mevr. drs. Joep L.M. Baartmans- Van den Boogaart (wnd.)	2006-2007
Roderick van de Mortel	2007-

(Basistekst: F. de Bekker, gemeentearchivaris)

Geraadpleegde literatuur

Gedenkboek uitgegeven bij gelegenheid der offieele opening van het nieuwe Gemeentehuis te Vught, 8 juni 1937, Vught 1937.
Vught, Vught z.j. (1963).

Smeets, Henk 'Meer bestuur dan politiek. De Vughtse gemeenteraad 1900-1920', in: *Vughtse Historische Reeks*, deel IX, p. 101-126.
Stekelenburg, Henk van 'Vught in de Bataafs-Franse tijd (1794-1814)', in: *Vughtse Historische Reeks*, deel V, p. 53-85.